Załącznik
do UCHWAŁY Nr XXI/194/16
RADY GMINY GŁUSK
z dnia 31 maja 2016 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE GŁUSK NA LATA 2016-2026

Dominów 2016 rok

SPIS TREŚCI

WSTĘP ……..3

1. STRUKTURA STRATEGII……..4

1.1. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA……..4

1.2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA……..4

1.3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA……4

2. PROCES OPRACOWANIA STRATEGII……...5

2.1. PODSTAWY PRAWNE……5

2.2. ŹRÓDŁA OKREŚLENIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH……9

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY GŁUSK……11

3.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY…….11

3.2. DANE DEMOGRAFICZNE……...12

3.3. OŚWIATA I WYCHOWANIE ……..17

3.4. KULTURA I SPORT…….…….19

3.5. RYNEK PRACY……..……...21

3.6. PRZEDSIEBIORCZOŚĆ ……..……...……..23

3.7. BEZPIECZEŃSTWO…..……24

3.8. PROBLEMY SPOŁECZNE W UJĘCIU POMOCY SPOŁECZNEJ…….25

3.9. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY…… ……..…….....30

3.10. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY MIESZKAŃCÓW…….32

3.11. DIAGNOZA, WNIOSKI, PLANOWANE ZMIANY……...……..34

4. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ STRATEGII……..34

5. ANALIZA SWOT…….35

6. WIZJA I CELE STRATEGII. SPOSOBY REALIZACJI I FINANSOWANIA…36

7. MONITORING I ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ W LATACH 2016-2026……..42

7.1. CELE MONITORINGU……42

7.2. CELE EWALUACJI……..…42

7.3. KRYTERIUM EWALUACJI……43

8. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL……...44

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głusk jest dokumentem, który stanowi plan długofalowych działań podejmowanych w celu poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Głusk i wyeliminowania negatywnych zjawisk występujących w społeczności lokalnej. Strategia stanowi podstawę do podjęcia działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem grup i osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych takim wykluczeniem. Opracowanie tego dokumentu pozwoli na określenie najpilniejszych do rozwiązania problemów społecznych i sposobów realizacji tych zadań.

Pod wpływem zmian ekonomiczno-społecznych polityka społeczna w naszym kraju ulega przekształcaniu od modelu opiekuńczego do modelu, który ma za zadanie wzmacnianie indywidualnej aktywności każdego człowieka tak, aby brał odpowiedzialność za swoje życie. Strategia ma służyć stworzeniu warunków umożliwiających rozwijanie aktywności mieszkańców gminy, aby tworzyli nowoczesną, zintegrowaną i wolną od problemów ubóstwa społeczność.

Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane, jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się klientami pomocy społecznej, dlatego też najistotniejszą sprawą jest ochrona i zapewnienie warunków do rozwoju rodziny. Nie możemy również zapominać, że praca z ludźmi jest bardzo trudna, gdyż jest to praca na ludzkich emocjach wymagająca dużej empatii, wrażliwości i wyrozumiałości.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głusk ma dać podstawę określającą kierunki społecznych zamierzeń rozwojowych w Gminie Głusk w latach 2016-2026.

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Głusk składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

1.1. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

Informacje na temat procesu opracowywania strategii, podstawy prawnej, źródła pozyskania informacji o problemach społecznych.

1.2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

Zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących swym zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT).

1.3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Składająca się z najistotniejszych założeń polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawiona została prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji.

2. PROCES OPRACOWANIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zmianami.). Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 446), reguluje zakres i charakter zadań spoczywających na gminie, w tym:

- ✓ ochronę zdrowia,
- ✓ pomoc społeczną,
- ✓ gminne budownictwo mieszkaniowe,
- ✓ edukację publiczną,
- ✓ kulturę, w tym biblioteki gminne i inne instytucje kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- ✓ kulturę fizyczną i turystykę, w tym tereny rekreacyjne i urządzenia sportowe,
- ✓ porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli oraz ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową, w tym wyposażenie i utrzymanie gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- ✓ współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- ✓ współpracę ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Oprócz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163), z której wprost wynika konieczność opracowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych istotne dla mieszkańców i rozwiązywania ich problemów są przepisy zawarte w ustawach:

1) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 114) regulująca system poza ubezpieczeniowych świadczeń

społecznych finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej.

2) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r., Nr 43 poz. 225 ze zmianami). Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu.

3) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zmianami) Ustawa określa obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych działa dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

4) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. nr 231, poz. 1375, ze zmianami). Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zmianami). Ustawa jest aktem prawnym wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to: prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego), uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania statusu), nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.

6) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 149). Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane przez instytucje rynku pracy działające w celu: pełnego i produktywnego zatrudnienia; rozwoju zasobów ludzkich; osiągnięcia wysokiej jakości pracy; wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej.

7) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. , poz. 581). Ustawa określa: warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

8) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286). Nakłada na organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Ponadto, na mocy tej ustawy jednostki samorządu terytorialnego popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie

pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.

9) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i tę przemoc stosujących.

10) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zmianami). Ustawa określa zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

11) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 859) określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów, warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji, zasady i tryb postępowania, finansowanie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Przy opracowywaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych brano pod uwagę ogólnopolskie i regionalne dokumenty, które wiążą się jej treścią.

1) Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego.
2) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie.
3) Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Lubelskim.

2.2. ŹRÓDŁA OKREŚLENIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

1. Funkcjonujące w środowisku lokalnym problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności. Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.
2. Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu.

   Wartością tą jest zasada wspierania rodziny, jako najważniejszej komórki społecznej. **Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj oferowanej pomocy.**
3. Strategie rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.
4. W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Dla określenia problemów społecznych w Gminie Głusk wykorzystano dane pozyskane z instytucji, organizacji działających w gminie, między innymi informacje z Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół, Centrum Kultury, III Komisariatu Policji, Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie.

Na podstawie Zarządzenie Nr 80/15 Wójta Gminy Głusk z dnia 14.09.2015 roku w sprawie powołania Zespołu do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2026 powołano Zespół ds. Opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2026, zwanym dalej „Zespołem" w składzie:

1. Urszula Paździor – doradca Wójta Gminy,
2. Alicja Juśkiewicz – kierownik GOPS,
3. Agnieszka Bolibok – specjalista pracy socjalnej GOPS,
4. Agnieszka Mańko – pracownik socjalny GOPS,
5. Katarzyna Przybylska – pracownik socjalny GOPS,
6. Anna Grzywaczewska – dyrektor SZEAS,
7. Barbara Ufnal-Budzyła – dyrektor ZS w Mętowie,
8. Anna Kruk – kierownik RGKiI,
9. Urszula Gęca – przewodnicząca GKRPA,
10. Grażyna Bolibok – przewodnicząca komisji kultury, oświaty, zdrowia opieki społecznej i sportu,
11. Agnieszka Stępniak – dyrektor Centrum Kultury Głusk,
12. Artur Gęca – dzielnicowy KP nr 3 w Lublinie.

Pracami Zespołu kieruje Przewodnicząca, na którą wyznaczono panią Alicję Juśkiewicz, której zadaniem była koordynacja pracy wybranych członków Zespołu.

Członkowie Zespołu w ramach powierzonych im zadań zobowiązani byli do przekazywania Przewodniczącej informacji niezbędnych do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, w terminie wskazanym przez Przewodniczącą.

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY GŁUSK.

3.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Głusk położona jest w województwie lubelskim, w powiecie Lublin. Znajduje się na południowy wschód od miasta Lublina w centralnej części Wyżyny Lubelskiej przy dwóch drogach wylotowych z Lublina: krajowej w stronę Chełma i granicy wschodniej oraz wojewódzkiej w kierunku Biłgoraja. Graniczy z gminami: Lublin, Świdnik, Piaski, Jabłonna, Strzyżewice i Niedrzwica. Przez teren gminy przepływa naturalnie wijąca się rzeka Czerniejówka.

Gmina Głusk składa się z 16 sołectw w obrębie, których znajduje się 17 miejscowości: Abramowice Prywatne, Abramowice Kościelne, Ćmiłów, Dominów, Głuszczyzna, Kazimierzówka, Kalinówka, Kliny, Mętów, Majdan Mętowski, Nowiny, Prawiedniki Kolonia, Prawiedniki, Wilczopole Kolonia, Wilczopole Wieś, Wólka Abramowicka, Żabia Wola.

Powierzchnia gminy wynosi ogółem – **6 400 ha**, większość obszaru gminy to użytki rolne.

Struktura użytkowania gruntów:

- użytki rolne **5 363 ha**
- lasy i grunty leśne **472 ha**
- indywidualne gospodarstwa rolne **1 868 szt.**

Gmina Głusk ze względu na swoje położenie, istniejącą infrastrukturę oraz bliskość Lublina stwarza dobre warunki do funkcjonowania przemysłu, rolnictwa, przetwórstwa rolnego. Gmina dysponuje atrakcyjnymi terenami budowlanymi i inwestycyjnymi, Prowadzi otwartą politykę gospodarczo – promocyjną, zapewnia dogodne możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej. Posiada również aktualny plan zagospodarowania przestrzennego oraz studium rozwoju Gminy.

3.2. DANE DEMOGRAFICZNE

W Gminie Głusk w 2015 r. liczba mieszkańców wynosiła 9 851 osoby, zaś średnia gęstość zaludnienia 154 osób na km^2, co na przestrzeni ostatnich lat oznacza wzrost o ok. 5 osób na 1 km^2 w ciągu roku.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Głusk w latach 2010- 2015r.

Liczba ludności	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	8419	8702	8989	9268	9583	9851
kobiety	4343	4488	4635	4781	4954	5123
mężczyźni	4076	4214	4354	4487	4629	4728
Ludność na 1 km^2	131	135	140	144	149	154
Kobiety na 100 mężczyzn	106	106	106	106	107	108

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Głusk

Wykres 1. Liczba ludności ogółem w Gminie Głusk w latach 2010- 2015

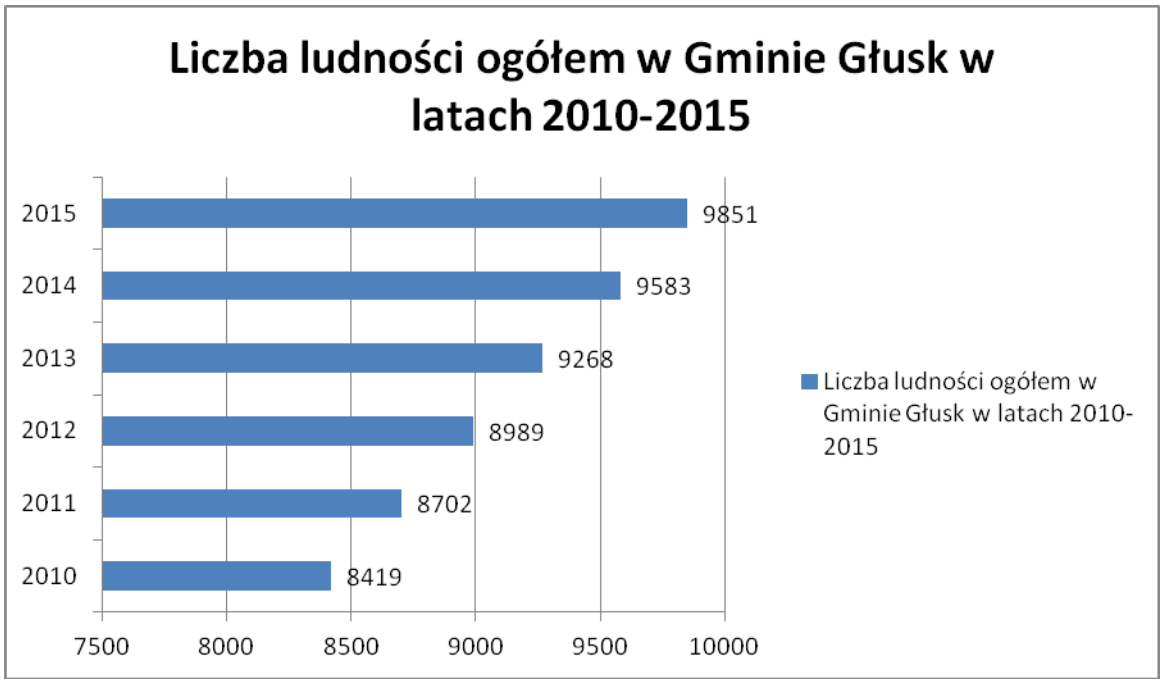

Wykres 2. Procentowa struktura mieszkańców w podziale na płeć w roku 2015

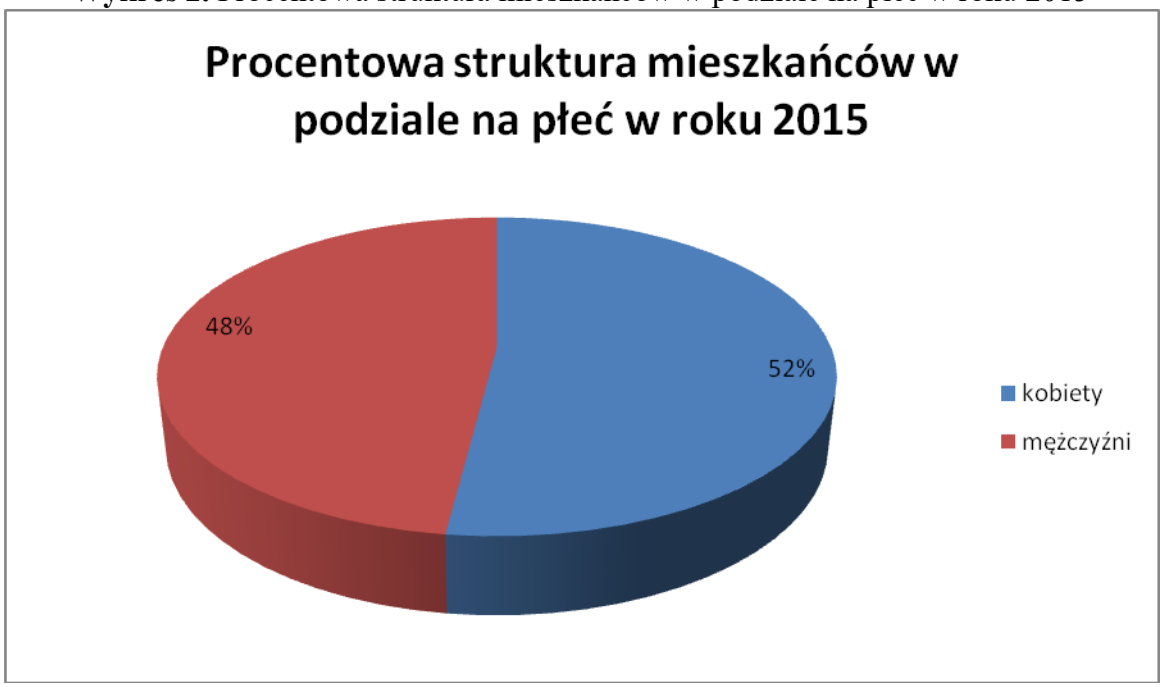

Z danych przedstawionych w Tabeli 1 wynika, że od roku 2010 liczba mieszkańców na terenie Gminy Głusk wzrosła o 1432 osoby. W analizowanym przedziale czasowym kobiety stanowiły znaczną większość, a ich liczba na 100 mężczyzn wahała się w granicach

106 - 107. Kobiety stanowią również największy % ogólnej liczby ludności tj. 51,70 %, zaś mężczyźni stanowią o 3,4 % mniej populacji w ogólnej liczbie ludności.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności w Gminie Głusk w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Małżeństwa	104	91	103	89	82	92
Urodzenia żywe	96	102	103	106	103	107
Zgony	74	82	50	65	65	62
Przyrost naturalny	22	20	53	41	38	45
małżeństwa na 1000 ludności	12,4	10,5	11,5	9,6	8,6	9,3
urodzenia na 1000 ludności	11,4	11,7	11,5	11,4	10,8	10,9
zgony na 1000 ludności	8,8	9,4	5,6	7	6,8	6,3
przyrost naturalny na 1000 ludności	2,6	2,3	5,9	4,4	4	4,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Głusk

Przyrost naturalny w Gminie Głusk wykazuje trend malejący pomimo chwilowego zachwiania tendencji w 2012 roku, kiedy to kształtował się na najwyższym poziomie 5,9 w stosunku to rozpatrywanego przedziału czasowego. W 2014 roku na 1000 mieszkańców wyniósł 4,0 i był niższy o 1,9 od roku 2012. Natomiast wzrost obserwuje się w 2015 r.

Pomimo znacznej liczby zgonów w latach 2010-2015 odnotowano stosunkowo wysoki wskaźnik liczby urodzeń żywych. Natomiast liczba zawieranych małżeństw w 2015 roku w porównaniu do 2010 roku zmniejszyła się o 12.

Tabela 3. Migracje ludności na pobyt stały w Gminie Głusk w latach 2010 – 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zameldowania	487	486	478	464	525	475
Wymeldowania	109	127	152	121	154	147
SALDO MIGRACJI	378	359	326	343	371	328
Procentowy udział w stosunku do liczby mieszkańców						
Zameldowania	5,78	5,58	5,31	5	5,47	5,00
Wymeldowania	1,29	1,45	1,69	1,3	1,6	1,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Głusk

Wykres 3. Migracje ludności na pobyt stały na terenie Gminy Głusk w latach 2010- 2015

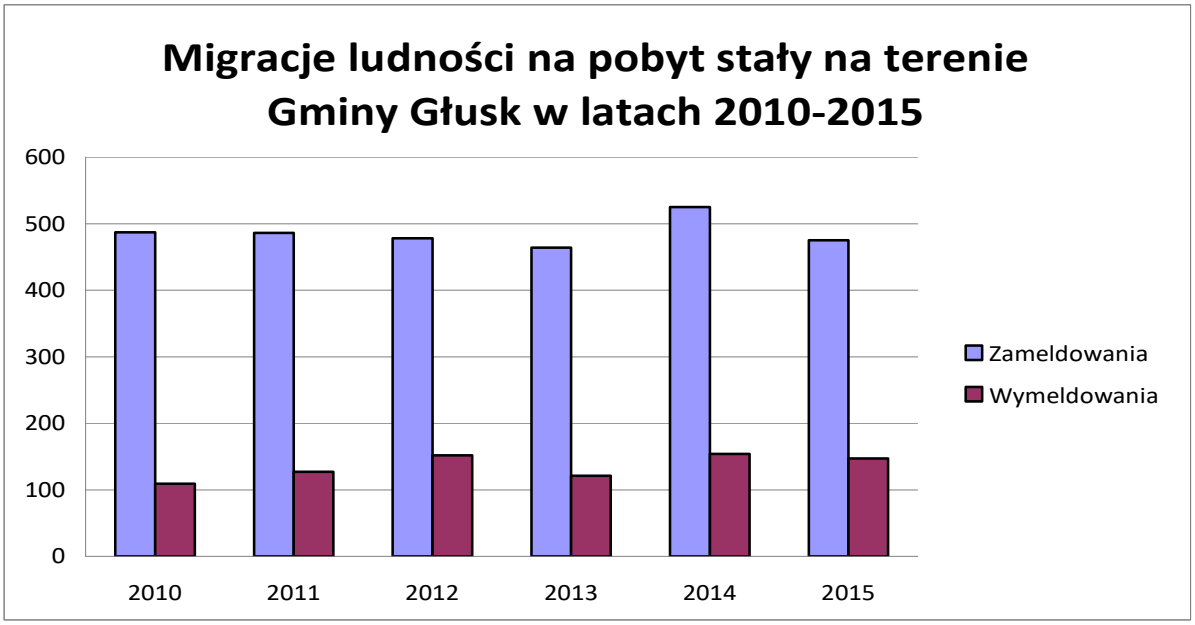

Saldo migracji utrzymuje się na niemal stałym, dodatnim poziomie. Pomimo początkowej tendencji spadkowej liczby zameldowań w 2014 roku przybyło 525 osób tj. o 61 więcej niż w roku poprzednim. Niewielki spadek obserwuje się w 2015 r. Procentowy udział zameldowań w stosunku do liczby mieszkańców najwięcej wynosił w 2010 roku i pomimo ciągłego spadku do 2013 roku (5 punktów procentowych) w 2014 roku wzrósł o 0,47 %. Natomiast największą liczbę wymeldowań odnotowano w 2012 roku (1,69 %), zaś najmniejszą w 2013 roku (1,3 %).

Tabela 4. Ludność według wieku w Gminie Głusk w latach 2010-2014

Rok	Wiek							
	0-6	7-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65+
2010	524	1714	1211	1407	1162	1102	444	855
2011	565	1468	1302	1560	1328	1192	499	788
2012	606	1456	1341	1548	1376	1178	548	936
2013	637	1492	1322	1601	1475	1177	568	996
2014	633	1563	1357	1644	1462	1179	600	1145
2015	876	1493	1355	1584	1620	1107	579	1238

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Głusk

W latach 2010 – 2014 liczba mieszkańców w wieku 0-6 zwiększyła się o 109 osób, a w wieku powyżej 50 lat zwiększyła się o 523 osoby. Wpływ na tego typu zjawisko ma stosunkowo wysoka liczba urodzeń żywych oraz utrzymująca się przewaga liczby zameldowań nad liczbą wymeldowań.

Opis struktury demograficznej mieszkańców Gminy z uwzględnieniem wieku, płci, ruchu ludności jest podstawą określania i szacowania potrzeb mieszkańców, a co za tym idzie kierunków interwencji.

Mieszkańcy Gminy Głusk żyjąc we współczesnym świecie, mają styczność z ciągłymi zmianami, postępem i szybkim tempem życia, co niestety ma też negatywne skutki, takie jak nasilający się problem bezrobocia, uzależnienia, przemoc czy też wzrost przestępczości. Znaczna część mieszkańców radzi sobie z problemami. Inni z kolei korzystają ze wsparcia instytucji działających na rzecz rodziny.

Z uwagi na zróżnicowanie problemów, udzielana pomoc traktowana jest, jako priorytet, który ma na celu przezwyciężenie bieżących trudności, wskazanie możliwości rozwiązań, zmianę niewłaściwych nawyków oraz nabycie umiejętności radzenia sobie z przeciwnościami los.

3.3. OŚWIATA I WYCHOWANIE

W roku szkolnym 2013/2014 na terenie Gminy Głusk funkcjonowało 6 przedszkoli niepublicznych: Niepubliczne Przedszkole „Elemelek" w Wilczopolu – Kolonii, Przedszkole Niepubliczne „Kubuś" w Mętowie, Przedszkole Tajemniczy Las w Prawiednikach, Przedszkole „Mały VIP" w Kalinówce, Przedszkole Niepubliczne „Bajka" w Dominowie, Niepubliczne Przedszkole „Kucykowa Kraina" w Kalinówce oraz 2 punkty przedszkolne: Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Prawiednikach i Klub Przedszkolaka w Kalinówce prowadzony przez Stowarzyszenie Nasza Szkoła.

Gmina Głusk prowadzi Publiczną Szkołę Podstawową im. Kornela Makuszyńskiego w Prawiednikach oraz 3 zespoły szkół w skład, w których wchodzą szkoły podstawowe i gimnazja: Zespół Szkół w Wilczopolu – Kolonii (SP i Gimnazjum im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego), Zespół Szkół w Mętowie (SP i Gimnazjum im. Jana Pawła II) oraz Zespół Szkół w Kalinówce.

Przy szkołach podstawowych działają oddziały przedszkolne tzw. „ zerówki".
W roku szkolnym 2014/2015 liczba uczniów wynosiła ogółem 1054 w tym w oddziałach przedszkolnych – 119, szkołach podstawowych – 680 i w gimnazjach 255 uczniów /wg danych SIO stan na 31.03.2015r./.

W związku ze wzrostem liczby mieszkańców w gminie nie przewiduje się niżu demograficznego w najbliższych latach.

Tabela 5. Liczba uczniów szkołach, w latach 2013 – 2015

Szkoła	31.03.2013		30.09.2013		31.03.2014		30.09.2014		31.03.2015		30.09.2015	
	liczba uczniów	liczba oddz.	liczba uczniów	liczba oddz.	liczba uczniów	liczba oddz.	liczba uczniów	liczba oddz.	liczba uczniów	liczba oddz.	liczba uczniów	liczba oddz.
Zespół Szkół w Kalinówce	206	11	235	12	235	12	264	14	266	14	310	16
Zespół Szkół w Mętowie	486	22	503	23	498	23	509	24	506	24	497	24
Zespół Szkół w Wilczopolu - Kolonii	169	10	173	10	175	10	169	10	171	10	168	10
Publiczna Szkoła Podstawowa w Prawiednikach	104	8	105	7	104	7	111	7	111	7	113	7

Źródło: Opracowanie własne dane z UG Głusk.

Każda ze szkół jest wyposażona w pracownie komputerowe z dostępem do internetu oraz w nowoczesny sprzęt multimedialny (tablice interaktywne, rzutniki). Sale lekcyjne są na bieżąco wyposażane w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne wspomagające proces nauczania i wychowania. Wszystkie szkoły mają bardzo dobrą bazę sportową – nowoczesne hale i boiska.

W ostatnich latach wyniki osiągane przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w Gminie Głusk kształtują się na dobrym poziomie i były zbliżone do wyników uczniów w powiecie lubelskim i województwie lubelskim, o czym świadczą sprawdziany przeprowadzane po szóstej klasie szkoły podstawowej.

Na uwagę mieszkańców zasługują wysokie oceny w zakresie poziomu szkolnictwa i usług edukacyjnych. Pozytywne oceny w zakresie usług publicznych w dziedzinie edukacji świadczą z jednej strony o relatywnie dobrej bazie infrastrukturalnej, z drugiej zaś o poczuciu bezpieczeństwa uczniów oraz jakości nauczania. Wobec oczekiwań mieszkańców, co do większego rozwoju gospodarczego, placówki edukacyjne mogą pełnić również ważną rolę w zakresie edukacji dla przedsiębiorczości oraz w zakresie kształcenia zawodowego.

3.4. KULTURA I SPORT

Centrum Kultury i Promocji Gminy w Dominowie zapewnia mieszkańcom ofertę w zakresie kultury poprzez organizowanie konkursów, przeglądów i warsztatów rzemiosła artystycznego. Promuje tradycje lokalne i regionalne organizując imprezy okolicznościowe i wystawy.

W ramach działań Centrum Kultury dotyczących kultywowania tradycji należą: organizowane corocznie dożynki, jarmark kultury ludowej, konkursy bożonarodzeniowe i wielkanocne. Organizuje również zajęcia dla dzieci i młodzieży w zakresie plastycznym, teatralnym, recytatorskim, tanecznym, wokalnym, instrumentalnym. Centrum Kultury organizuje wiele przedsięwzięć kulturalnych, konkursów recytatorskich, czytelniczych, fotograficznych, pokazów oraz wycieczek. Istotną rolę w dziedzinie kultury pełnią Gminna Biblioteka Publiczna w Dominowie oraz filia w Wilczopolu, które biorą aktywny udział w organizowaniu i realizacji przedsięwzięć kulturalnych na terenie gminy.

Gminny Ludowy Klub Sportowy „Głusk" działa od 1993 r. Klub obecnie posiada trzy drużyny sekcji piłki nożnej, które uczestniczą w rozgrywkach organizowanych przez Lubelski Związek Piłki Nożnej. Drużyna seniorów gra obecnie w IV grupie Lublin „A" klasy, do której awansował w sezonie 2004/2005. Klub otacza opieką oraz stwarza dogodne warunki dla

rozwoju zarówno dzieci jak i młodzieży do lat 18. W tym celu powstały dwie drużyny piłki nożnej. Drużyna juniorów rozgrywa swoje mecze w „A” stwarza dogodne warunki dla rozwoju zarówno dzieci jak i młodzieży do lat 18. W tym celu powstały dwie drużyny piłki nożnej. Drużyna juniorów rozgrywa swoje mecze w „A” klasie natomiast najmłodszy rocznik 1996/97 gra w Lubelskiej Lidze Młodzików Młodszych.

W celu zapewnienia należytej i fachowej opieki nad sekcjami piłki nożnej Klub zatrudnia dwóch instruktorów ze specjalizacją – piłka nożna.

Klub nie tylko skupia się wokół jednej dyscypliny sportowej, ale również umożliwia rozwój fizyczny w innych dziedzinach aktywnego życia sportowego. W 2006 roku powstała sekcja tenisa stołowego, która podtrzymuje i reaktywuje dawne bogate tradycje. Drużyna zrzesza zawodników grających w IV lidze seniorów rozgrywek organizowanych przez Lubelski Okręgowy Związek Tenisa Stołowego oraz młodzież, która dzięki treningom ciągle podnosi swoje umiejętności.

Klub współpracuje ze szkołami podstawowymi i gimnazjami znajdującymi się na terenie naszej gminy.

Baza sportowa w Gminie Głusk, to boisko „Orlik 2012”, pełnowymiarowe sale sportowe przy każdej ze szkół. Dobra baza sportowa sprzyja rozwojowi działalności sportowej.

Każdego roku organizowane są cykliczne imprezy sportowe: turnieje piłki nożnej, rozgrywki powiatowej ligi piłkarskich i wiele innych. GLKS organizuje corocznie wyjazdy na powiatowe i wyższych szczebli zawody i turnieje sportowe. Młodzi sportowcy, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów z Gminy Głusk biorą udział w cyklicznych imprezach w tenisie stołowym, w piłkach: nożnej, ręcznej i w koszykówce. Placówki oświatowe organizują wyjazdy dzieci na baseny.

Dla najmłodszych dzieci w wielu miejscowościach powstały dobrze wyposażone, kolorowe place zabaw, z których może skorzystać każdy mieszkaniec gminy.

3.5. RYNEK PRACY

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego (jawnego), ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa oraz marginalizacji społecznej.

Bezrobocie powoduje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie liczba osób bezrobotnych w Gminie Głusk na koniec I kwartału 2015 roku wynosiła 299 osób (w tym 146 kobiet i 153 mężczyzn), z czego tylko 39 osób uprawnionych było do zasiłku. Natomiast na koniec 2015 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 66 osób i wynosiła 233 osób. Bez pracy nadal pozostawało aż 124 kobiet i 109 mężczyzn.

Tabela 6. Liczba bezrobotnych w Gminie Głusk oraz Powiecie Lubelskim w latach 2014-2015

	2014*		**2015***	
	Gmina Głusk	**Powiat Lubelski**	**Gmina Głusk**	**Powiat Lubelski**
Bezrobotni ogółem	377	7355	233	5624
Bezrobotne kobiety	168	3332	124	2678
Bezrobotni mężczyźni	209	4023	109	2946
Uprawnieni do zasiłku	45	643	31	465

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie, według stanu na koniec grudnia.

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Głusk oraz Powiecie Lubelskim w latach 2014-2015

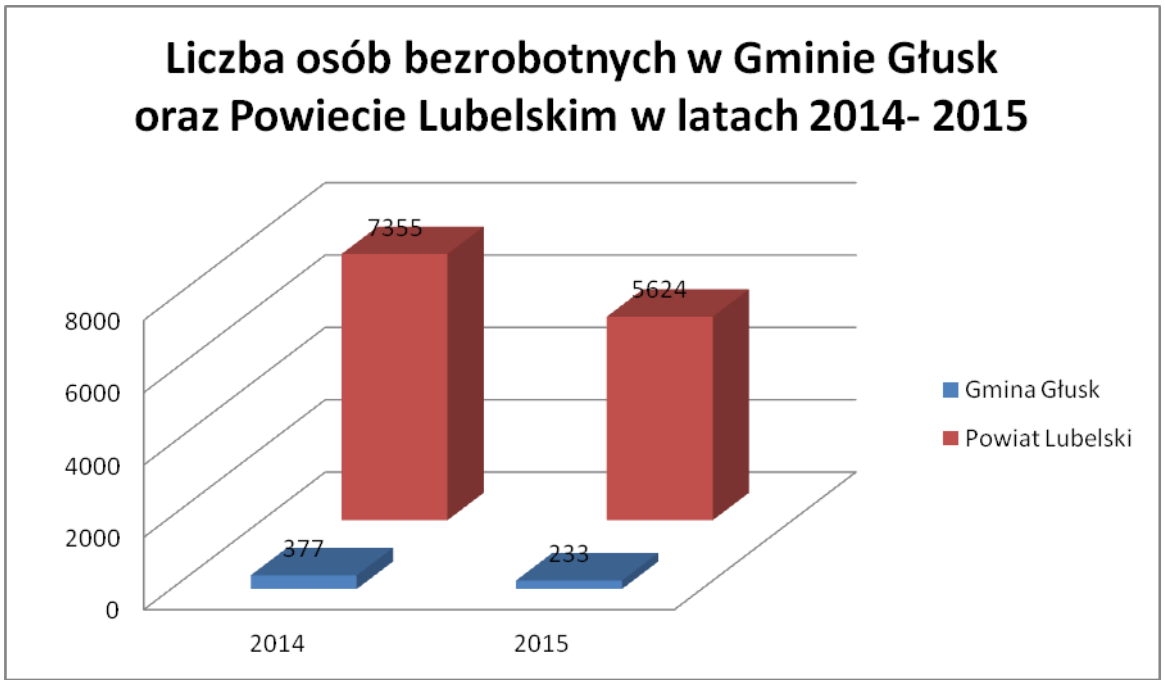

Należy dodać, że statystyka rynku pracy nie uwzględnia tzw. „bezrobocia ukrytego", które głównie na obszarach wiejskich rozwinięte jest w największym stopniu fałszując niejako prawdziwą sytuację na lokalnym rynku pracy. Bezrobocie ukryte skumulowane jest w gospodarstwach rolnych, którego członkowie (de facto nie posiadający żadnej pracy) nie rejestrują się z różnych powodów w urzędach pracy. Na zasiłek dla bezrobotnych nie mają, co liczyć, ubezpieczenie zdrowotne i emerytalne zapewniają im składki płacone do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), a praca wykonana od czasu do czasu „na czarno" (nierzadko za granicą) pozwala zarobić na utrzymanie. Gdyby te osoby (reprezentowane także w powiecie lubelskim) formalnie zarejestrowały się w PUP, jako osoby bezrobotne, wówczas stopa bezrobocia w powiecie wynosząca w 2015 r. 3,74 % (dane z GUS) mogłaby jeszcze wzrosnąć.

Spośród bezrobotnych będących w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy w powiecie lubelskim wymienić należy długotrwale bezrobotnych. Liczebnie grupa ta wyraźnie zmniejszyła się w porównaniu do ubiegłego roku, jednak wciąż stanowi bardzo znaczną liczbę bezrobotnych ogółem. Charakterystyczne jest również wysokie bezrobocie wśród osób młodych i tych które ukończyły już 50 rok życia, stając się mało poszukiwanymi

pracownikami na rynku pracy. Duży odsetek stanowią również bezrobotni bez kwalifikacji. Wśród działań aktywizacji zawodowej prowadzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie największym powodzeniem wśród bezrobotnych cieszyły się staże, znacznie mniej bezrobotnych skorzystało z oferty prac interwencyjnych, szkoleń, robót publicznych. Bezrobotnym przyznano również dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

3.6. PRZEDSIĘBIORCZOSĆ

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego za 2013 rok, na terenie Gminy Głusk w krajowym rejestrze urzędowym REGON, zarejestrowanych było 847 podmiotów gospodarki narodowej, z czego aż 740 zarejestrowanych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W 2013 r. najwięcej działalności zarejestrowano w sektorze budowlanym (110 podmiotów) i przemysłowym (96 podmiotów). Według stanu na 17 grudnia 2015 r. na terenie Gminy Głusk według kryterium głównego miejsca wykonywania działalności zarejestrowanych było 679 podmiotów.

Posługując się Polską Klasyfikacją Działalności Gospodarczej 2007 można zauważyć, że w 2013 roku najwięcej podmiotów gospodarczych w Gminie Głusk działa w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (244 podmioty), sekcji F – Budownictwo (110 podmiotów) oraz sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (88 podmiotów). Natomiast w 2014 roku w dalszym ciągu największym zainteresowaniem wśród zakładających działalność gospodarczą cieszyły się kody PKD wchodzące w skład sekcji C, F i G.

W 2014 roku ponad 96 % stanowiły podmioty zatrudniające do 9 pracowników. W grupie tej znajdują się osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W porównaniu do roku 2012 ich liczba wzrosła o 97 podmiotów. Ponadto swoją działalność prowadzą 23 zakłady o zatrudnieniu do 49 osób oraz 7 zakładów o zatrudnieniu do 249 osób. Ich liczba minimalnie wzrosła w porównaniu z latami ubiegłymi.

Biorąc pod uwagę priorytetową rolę aktywności gospodarczej mieszkańców dla sytuacji w gminie, instytucje gminne podejmują działania ukierunkowane na pobudzanie mieszkańców do przedsiębiorczości na terenie gminy Głusk. Nowe przedsiębiorstwa oznaczają przede wszystkim nowe miejsca pracy dla mieszkańców, ale również większe wpływy do budżetu gminy umożliwiające szerszą realizację zadań własnych gminy.

3.7. BEZPIECZEŃSTWO

Każdy mieszkaniec gminy ma prawo do bezpieczeństwa w zakresie ochrony mienia, zdrowia i życia. Zadania te realizują III Komisariat Policji w Lublinie, Straż Pożarna i działający na terenie gminy jeden Ośrodek Zdrowia w Mętowie.

- **Policja**

Z przeprowadzonej analizy stanu zagrożenia przestępczością za okres 12 miesięcy 2015 r. wynika, że na terenie naszej gminy policjanci III Komisariatu Policji w Lublinie przeprowadzili 720 interwencji w tym między innymi: 152 to interwencje domowe, 201 interwencje w ruchu drogowym, 11 przestępstwa przeciwko rodzinie, 11 zakłócenia porządku publicznego pozostałe interwencje to niszczenie cudzej rzeczy – 9, kradzieże – 19, kradzieże z włamaniem 10.

Dokonując analizy tych zdarzeń można stwierdzić, że na terenie gminy Głusk żyje się bezpiecznie, powyższe zdarzenia mieszczą się w normie statystycznej.

- **Straż Pożarna**

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej realizuje 6 jednostek Ochotniczych Straży. Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są 2 jednostki OSP, tj. Mętów i OSP Wilczopole.

Główne zadania Jednostek OSP to:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom,
- udział w akcjach ratowniczych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych i innych klęsk żywiołowych,
- prowadzenie w społeczności lokalnej działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

- **Opieka zdrowotna**

Podstawową opiekę zdrowotną zapewniają mieszkańcom gminy Ośrodek Zdrowia w Mętowie. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają z usług zdrowotnych w mieście Lublin.

3.8. PROBLEMY SPOŁECZNE W UJĘCIU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna definiowana jest w ustawie, jako „instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.” Pomoc społeczna w Gminie Głusk opiera się na działaniach formalnie zorganizowanych w postaci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w którym zatrudnieni są wykwalifikowani, zgodnie z wymogami ustawowymi pracownicy, realizujący zadania w zakresie pomocy potrzebującym jej mieszkańcom. Usługi pomocy społecznej realizowane są w oparciu o ustalone ustawowo kryteria. Są to formalno-prawne warunki, jakie świadczeniobiorca powinien spełniać, aby otrzymać pomoc. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163)

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. Pomoc społeczna wkracza, gdy człowiek pozostaje bezradny wobec narastających problemów i bez wsparcia nie jest w stanie ich rozwiązać. Wszechstronne spojrzenie na ludzkie potrzeby i podejmowanie działań w celu ich zaspokojeniu wiąże się z koniecznością prowadzenia pracy socjalnej, z zastosowaniem specyficznej metody interwencji stosowanej w pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy usługi bezpośrednie, to znaczy przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin. Pracownik socjalny ma za zadanie zidentyfikować potrzeby, zdiagnozować sytuację osób potrzebujących i opracować plan pomocy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej reaguje na negatywne zjawiska, które nasilają się w ostatnich latach, przede wszystkim zubożenie rodzin, bezrobocie i uzależnienia. Podstawowymi kierunkami działań w pomocy społecznej gminy jest dążenie do usamodzielnienia rodzin i osób poprzez pracę socjalną, wzrost jakości życia, przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom i dążenie do wzrostu świadomości społecznej. Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych społeczeństwa, choć owa pomoc nie może być stałym źródłem utrzymania dla osób, które mogą lecz nie chcą pracować.

Mieszkańcy gminy znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogą korzystać z zasiłków okresowych, stałych, celowych, dożywiania w szkołach, specjalistycznych usług opiekuńczych i innych przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń.

Tabela 7. Powody przyznawania świadczeń w Gminie latach 2010-2015.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2010/ 2015		Liczba osób w tych rodzinach 2010/ 2015	
Ubóstwo	149	161	424	529
Bezdomność	3	6	9	10
Bezrobocie	97	138	293	479
Niepełnosprawność	64	86	169	205
Długotrwała choroba	43	69	99	200
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	102	104	445	419
W tym rodziny: - rodziny niepełne	46	39	160	141
-rodziny wielodzietne	21	21	130	124
Alkoholizm i narkomania	13	10	28	25
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	2	7	3	12
Zdarzenie losowe	4	2	9	9
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	1	2	5	6

Źródło: Dane GOPS Głusk

Wykres 5. Powody przyznawania świadczeń w Gminie Głusk w latach 2010/2015- liczba rodzin

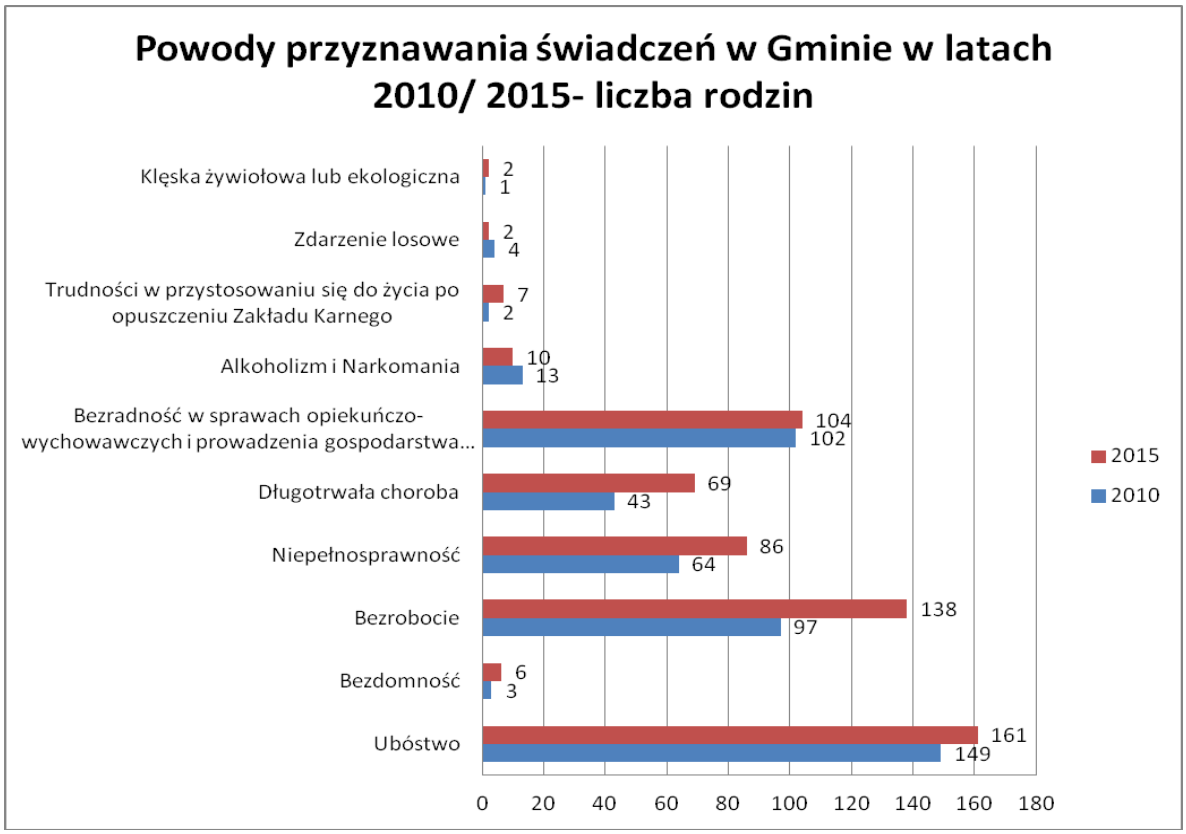

Wykres 6. Powody przyznawania świadczeń w Gminie Głusk w latach 2010/2015- liczba osób w rodzinie

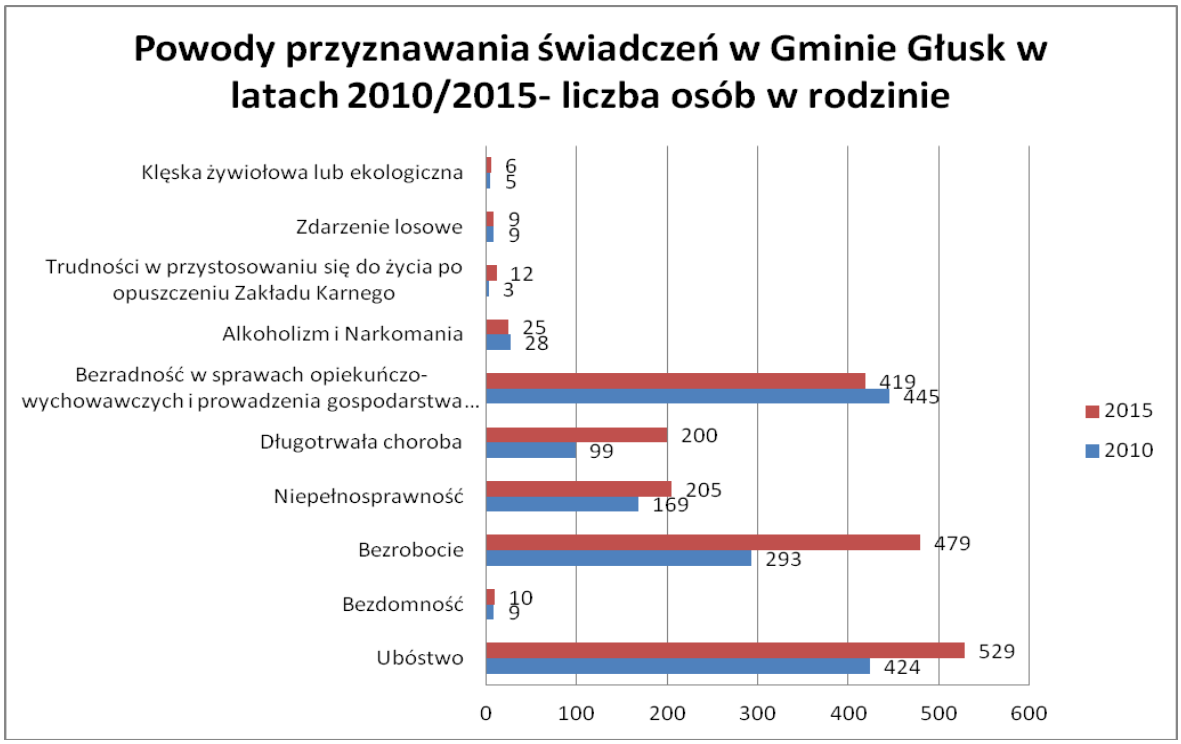

W badanym okresie tj. w latach 2010 – 2015 występują takie same powody przyznawania pomocy mieszkańcom gminy. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń ze względu na określony powód, jest w każdym roku na podobnym poziomie, z wyjątkiem kryterium „ubóstwo", gdzie liczba rodzin objętych pomocą stale rośnie.

W gminie Głusk liczba osób objętych pomocą na przestrzeni ostatnich lat 2010-2015 znacznie wzrosła – o 24 %.

Tabela 8. Osoby objęte pomocą społeczną

Osoby objęte pomocą społeczną	
Liczba osób objętych pomocą w 2010	567
Liczba osób objętych pomocą w 2015	702

Źródło: Dane GOPS Głusk

Wykres 7. Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2010/2015

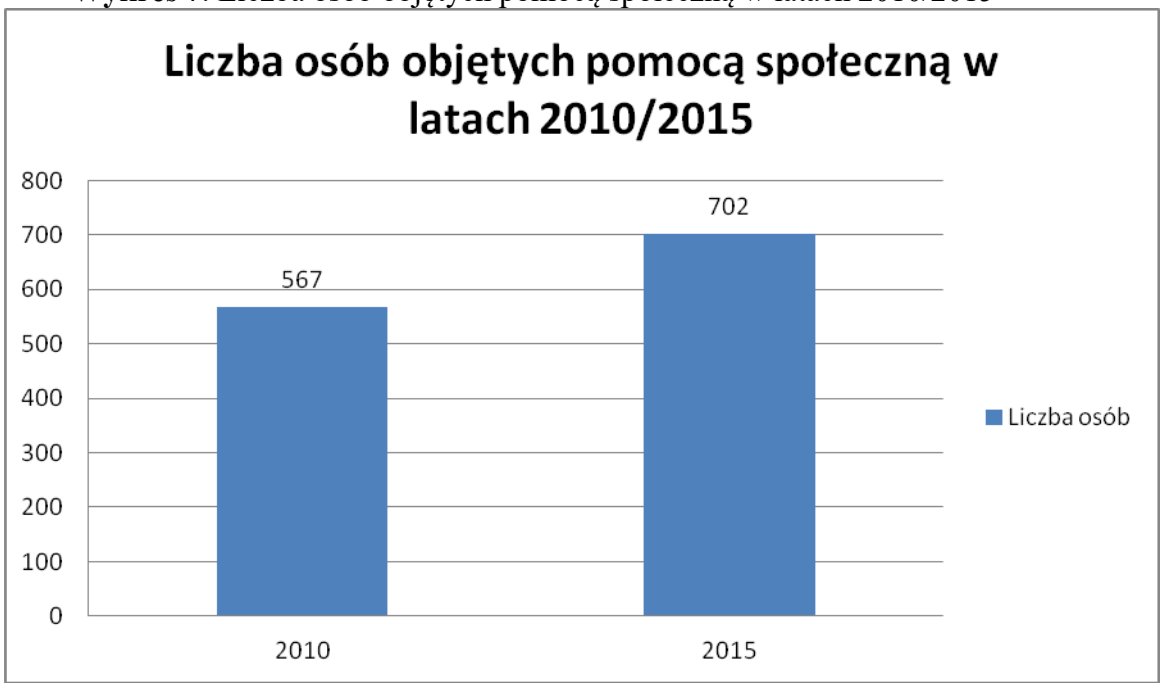

Analizowane dane świadczą o nieznacznie zwiększającej się liczbie osób korzystających z pomocy.

Tabela 9. Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w Gminie Głusk w latach 2010 -2015.

Wydatki na pomoc społeczną w roku 2010/ 2015		
Wypłaty świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego	1 975 835	2 293 418
Wypłaty świadczeń z tytułu ustawy o pomocy społecznej	512 309	960 931
Pozostałe wydatki- projekt POKL	74 626	93 148

Źródło: Dane GOPS Głusk

Wykres 8. Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w Gminie Głusk w latach 2010/2015 (w zł)

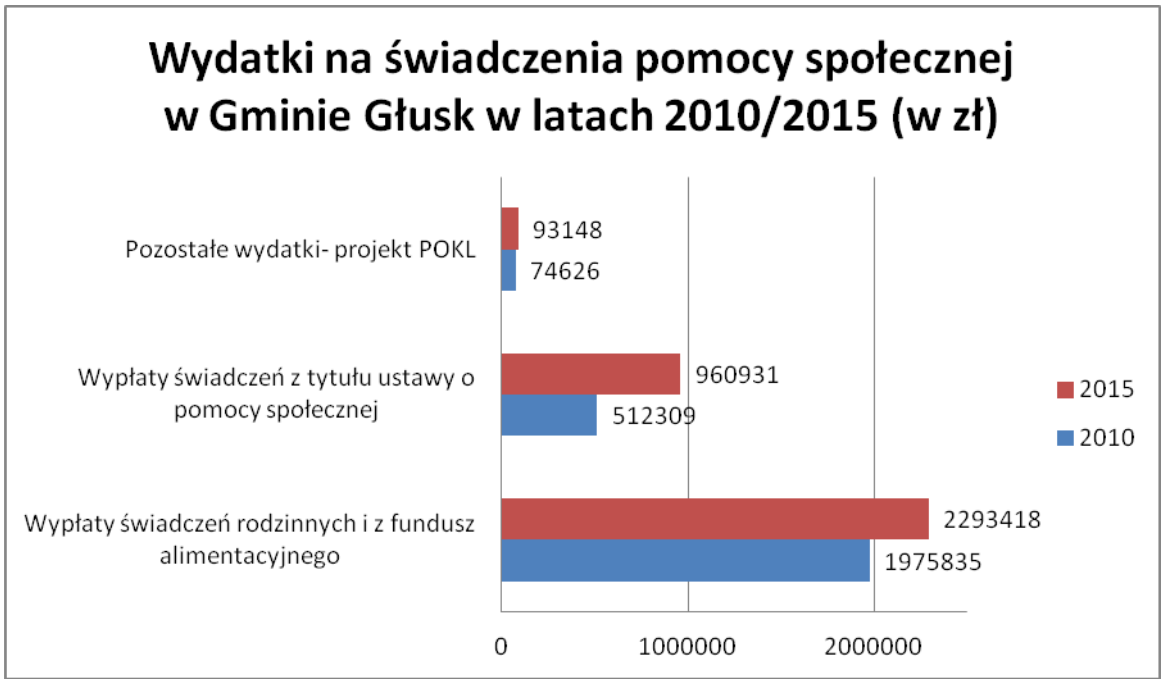

W tabeli przedstawiono wysokość środków finansowych, pozostających w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, należy zauważyć, że nakłady finansowe przeznaczane na wspomaganie osób i rodzin systematycznie wzrastają w stosunku do lat ubiegłych. Związane to jest również ze wzrostem osób wymagających wsparcia oraz wzrostem liczby mieszkańców.

Ogółem na przestrzeni lat 2010–2015 w gminie Głusk liczba korzystających z pomocy społecznej wzrosła w porównaniu do roku 2010. Wzrósł też udział wydatków gminy na pomoc społeczną.

Następuje wyraźne pogłębienie się rozwarstwienia dochodów ludności. Wskaźnik ten jest efektem postępującego ubożenia społeczności lokalnej, nasilających się zjawisk patologii społecznych oraz pogłębiającego się długotrwałego bezrobocia. Analiza wskazuje na systematycznie zwiększającą się intensywność wsparcia dla mieszkańców gminy potrzebujących publicznego wsparcia.

Przyczyn tej sytuacji upatruje się we wzroście liczby mieszkańców oraz również w ubożeniu społeczeństwa i braku zatrudnienia.

Świadczenia niepieniężne to jest m.in. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, społeczne, pomoc w formie posiłku, schronienia, usług opiekuńczych, pobytu w domu pomocy społecznej. W 2015 roku pomocą w formie posiłku objęto 379 osób, w tym 231 dzieci. Ze schronienia 3 osoby. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania świadczone były na rzecz 8 osób, a w domach pomocy społecznej przebywało 9 osób. Odpłatność gminy za pobyt w domach pomocy społecznej staje się coraz bardziej znaczącą pozycją w budżecie. Oprócz świadczeń pieniężnych i niepieniężnych i pracy socjalnej, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej od 2008 do 2015 roku realizowany był projekt systemowy współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach POKL.

W ramach projektu, nieaktywne zawodowo i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej mieszkańcy Gminy Głusk, mogły poprzez kursy zawodowe podnieść swoje kompetencje i przy wsparciu psychologa i doradcy zawodowego skuteczniej odnaleźć się na rynku pracy. Przez okres trwania projektu 82 osoby ukończyły projekt i podniosły swoje umiejętności

Ogólna wartość projekt to 637 028 zł w tym wkład własny gminy – 66 887 zł.

3.9. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Głusk realizuje również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i funduszu alimentacyjnego w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 114) oraz ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 859). Środki na te świadczenia pochodzą z budżetu państwa.

W latach 2010/2015 GOPS Głusk wypłacił :

- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka
- zasiłek pielęgnacyjny
- świadczenie pielęgnacyjne
- specjalny zasiłek opiekuńczy

Tabela 10. Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia w latach 2010/ 2015

Rodzaj świadczenia	**Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia w latach**	
	2010	**2015**
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	92	102
Zasiłek pielęgnacyjny	122	143
Świadczenie pielęgnacyjne	24	30
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	8

Źródło: Dane GOPS Głusk

Wykres 9. Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia w latach 2010/ 2015

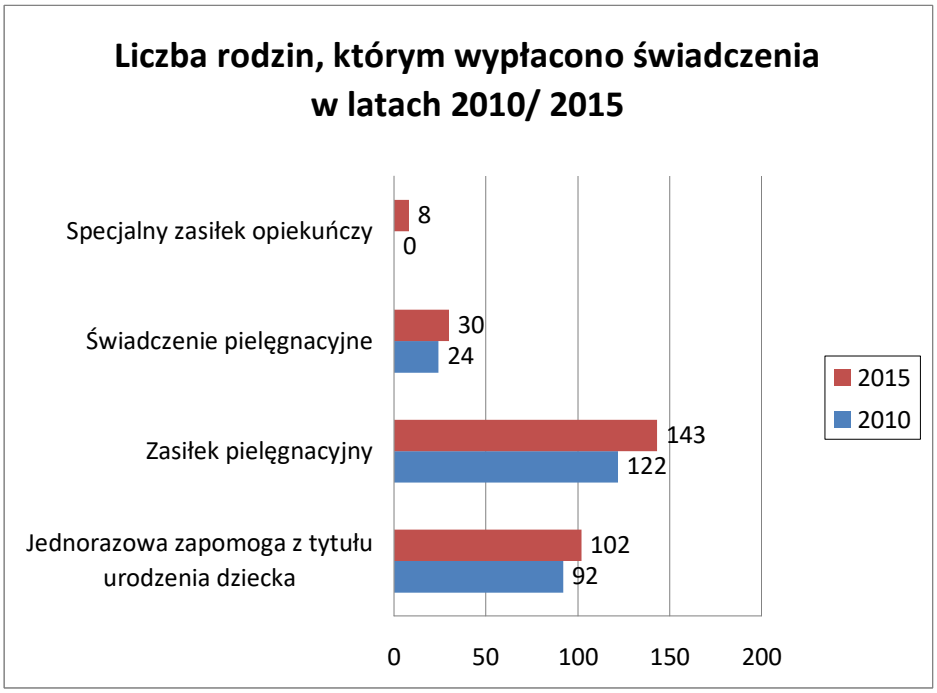

W 2010 roku wypłacono dla 418 świadczeniobiorców zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na ogólną kwotę 1 535 856 zł, a dla 79 świadczeniobiorców fundusz alimentacyjny na kwotę 364 951 zł.

W 2015 roku wypłacono dla 556 świadczeniobiorców zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na ogólną kwotę 1 345 630 zł, a dla 84 świadczeniobiorców fundusz alimentacyjny na kwotę 396 240 zł.

Z analizy wydatków na świadczenia rodzinne, opiekuńcze i fundusz alimentacyjny wynika, że najwięcej środków przeznaczonych jest na zasiłki rodzinne z dodatkami i odpowiednio na świadczenia pielęgnacyjne (zasiłek dla opiekuna) oraz zasiłki pielęgnacyjne rosną.

Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na przestrzeni ostatnich lat wraz z dodatkami kształtuje się na podobnym poziomie.

3.10. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY MIESZKAŃCÓW

Jak wynika z analizy powodów przyznania świadczeń z pomocy społecznej bezrobocie, alkoholizm, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i ubóstwo to największe problemy społeczne Gminy.

Ponadto Zespół opracowujący strategię wskazał dodatkowe problemy w społeczeństwie gminy (szczególnie wśród młodzieży) takie jak brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu, brak pozytywnych wzorców i autorytetów, które prowadzą do chuligaństwa, sięgania po używki (papierosy, narkotyki, alkohol, dopalacze).

W zakresie opieki zdrowotnej, jako największy problem, określa się trudny dostęp do lekarzy specjalistów, długi okres oczekiwania na usługi medyczne .

Do problemów osób starszych zalicza się izolację społeczną (samotność), niepełnosprawność i niezdolność do samoobsługi, brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu, izolację rodzinną (odrzucenie). Zwraca się również uwagę, że problemem osób starszych jest brak możliwości dojazdu do lekarza, sklepu.

W zakresie edukacji na uwagę zasługuje brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki, niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, brak żłobków i niewystarczającą liczbę godzin pracy placówek wychowania przedszkolnego.

W dziedzinie sportu i kultury uważa się, że najważniejszy problem to małe zaangażowanie mieszkańców w funkcjonowanie wiejskich świetlic, niewykorzystany

potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży, za mało organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową, niewykorzystany potencjał historii i kultury regionu, zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych, zbyt mała oferta dla seniorów, zbyt mała liczba boisk.

Spośród wszystkich problemów społecznych na terenie gminy, najczęściej wymieniane są: ubóstwo, brak pracy, uzależnienia, brak basenu, brak lekarzy specjalistów, bierność społeczeństwa.

Zdaniem Zespołu opracowującego strategię najpilniejsze działania:

1. w zakresie wsparcia osób ubogich, to wsparcie finansowe i rzeczowe, tworzenie miejsc pracy i pomoc w znalezieniu pracy
2. w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, to przede wszystkim lepsze przystosowanie publicznych instytucji dla tych osób, lepszy dostęp do rehabilitacji, pomoc materialna, organizowanie spotkań, wolontariatu, lepszej opieki lekarskiej, umieszczanie w domach pomocy społecznej, oznaczenie miejsc parkingowych pod wszystkimi instytucjami.
3. działania na rzecz dzieci i młodzieży, to organizowanie dla tej grupy imprez, wypoczynku, spotkań integracyjnych uczniów wszystkich szkół, budowanie boisk i miejsc rekreacyjnych, umożliwienie rozwijania zainteresowań, zbudowanie basenu, organizowanie wolnego czasu i pozalekcyjnych zajęć sportowych, poprawa poziomu nauczania.
4. problem używania przez dzieci i młodzież narkotyków i dopalaczy to organizowanie dla nich spotkań informacyjnych i profilaktycznych, organizowanie specjalnych lekcji w szkołach na temat skutków używania substancji psychoaktywnych, edukowanie rodziców i opiekunów, włączenie do prowadzonych działań organów policji.
5. poprawa sytuacji osób starszych to: organizowanie dla nich spotkań, wycieczek, dowożenie posiłków, udzielanie wsparcia finansowego, umożliwianie dostępu do rehabilitacji, stworzenie Klubów Seniora, większe zainteresowanie problemami osób samotnych, poprzez zatrudnienie ludzi do opieki, budowa domów pomocy społecznej, pomaganie rodzinom w opiece nad starszymi.
6. w zakresie poprawy bezpieczeństwa to: poprawa pracy policji poprzez zwiększenie patroli, zwiększenie współpracy policji z mieszkańcami.
7. w zakresie kultury i sportu to: budowanie nowych boisk, organizowanie większej liczby zawodów sportowych, zatrudnienie odpowiedniego animatora, trenera, organizowanie wycieczek i spotkań integracyjnych, organizowanie wyjazdów na

basen, zbudowanie basenu w gminie, większy udział innych instytucji w tym obszarze.

8. w zakresie oświaty i edukacji to: podwyższenie poziomu nauczania, organizowanie większej liczby wycieczek i obozów, docenienie i promowanie dobrych wyników w nauce, mniej liczebne klas, przeprowadzanie remontów w szkołach.

3.11. DIAGNOZA, WNIOSKI, PLANOWANE ZMIANY.

Aby prawidłowo zaplanować działania, konieczne jest określenie najważniejszych do rozwiązania problemów z uwzględnieniem społecznych uwarunkowań. Opracowanie diagnozy społecznej jest niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu wprowadzania zmian.

Analiza przeprowadzona w oparciu o zebrane dane z instytucji pozwoliła na wyodrębnienie następujących obszarów strategicznych:

1. ubóstwo, bezrobocie i wykluczenie społeczne,
2. uzależnienia i przemoc,
3. osoby starsze i niepełnosprawne,
4. kryzys rodziny,
5. integracja społeczności lokalnej.

4. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ STRATEGII

1. Urząd Gminy Głusk.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Głusk.
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Placówki Kulturalne.
6. Placówki Oświatowe w Gminie.
7. Policja.
8. Straż Pożarna.
9. Organizacje i Stowarzyszenia.
10. Sołectwa.

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (analiza mocnych i słabych stron), to jedna z podstawowych metod strategicznych polegających na ocenie elementów, które należy eliminować lub wykorzystać podczas realizacji zadań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. SWOT służy do określenia mocnych i słabych stron jednostki wobec szans i zagrożeń otoczenia. Mocne strony to atuty gminy oraz wszelkie czynniki, które wpływają na pozytywny odbiór i dają szanse na rozwój gminy, a z drugiej strony osłabiają istniejące zagrożenia. Należy te elementy pielęgnować i wzmacniać. Słabymi stronami są braki lub ograniczenia, które powodują problemy z realizacją celów strategicznych lub w ogóle niemożliwość ich realizacji.

Tabela 11. Analiza SWOT- mocne i słabe strony.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
dobra organizacja pracy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych	mała ilość organizacji pozarządowych
instytucje działające na rzecz rozwoju kulturalnego i społecznego, kultywowanie tradycji	występowanie bezrobocia dziedziczonego
potencjał wykwalifikowanej, sprawnej, doświadczonej i otwartej kadry pomocy społecznej	
możliwość wykorzystania środków unijnych i ich dostępność,	brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych
	niska aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców
dobra współpraca z PUP-porozumienie	dziedziczenie biedy i uzależnienie od pomocy społecznej
wysoki poziom bezpieczeństwa w gminie	zanikanie tradycji rodzin wielopokoleniowych, niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – profilaktyka i edukacja	brak usług opiekuńczych i placówek wsparcia dla osób starszych
działania Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	wysoki poziom zjawiska ubóstwa
atrakcyjne położenie gminy	postawa roszczeniowa klientów pomocy społecznej
dobra infrastruktura w gminie	
dobra baza rekreacyjno-sportowa	
dobrze działająca sieć placówek oświatowych	

Tabela 12. Analiza SWOT- szanse i zagrożenia.

SZANSE	ZAGROŻENIA
sprawny samorząd zapewniający bezpieczeństwo socjalne mieszkańcom	starzenie się społeczeństwa,
realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	zanikanie więzi rodzinnych i społecznych,
wspieranie działań mających na celu aktywne uczestnictwo w życiu społecznym seniorów	niechęć ludzi do wszelkiego rodzaju zmian,
współpraca z organizacjami pozarządowymi,	zjawisko dziedziczenia biedy,
polityka prorodzinna	wzrost problematyki osób starszych, niesprawnych i chorych
rozwój przedsiębiorczości	niska efektywność wychodzenia z uzależnień,
wzrost świadomości społecznej w obszarze przemocy i uzależnień	kryzys rodziny,
wzrost integracji i aktywności społecznej,	migracje młodych związane z poszukiwaniem pracy,
oferta różnych form spędzania wolnego czasu uwzględniająca potrzeby mieszkańców w różnym wieku	ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej
akceptacja społeczna dla działań na rzecz przeciwdziałania przemocy	niechęć do podejmowania pracy przez osoby długotrwale bezrobotne,

6. WIZJA I CELE STRATEGII - SPOSOBY REALIZACJI I FINANSOWANIA

Mieszkańcy Gminy Głusk dążą do rozwoju społeczeństwa zintegrowanego, aktywnego i wolnego od problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Gmina Głusk będzie społecznością potrafiącą zaspokoić podstawowe potrzeby mieszkańców. Mieszkańcy Gminy Głusk dążąc do nowoczesności, będą równocześnie czerpać wzorce do działania płynące z bogactwa tradycji i historii naszej ziemi. Nadrzędnym celem jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dla wszystkich i równej dostępności do zasobów i usług w sferze ekonomicznej oraz w sferze społecznej. Tylko docenienie wartości każdego człowieka, poszanowanie jego godności, wspieranie najsłabszych i wzajemna pomoc, pozwoli mieszkańcom gminy właściwie pełnić role społeczne, rodzinne i obywatelskie. Wpłynie to pozytywnie na dalszy rozwój Gminy Głusk poprawę jakości życia i przyniesie korzyści wszystkim jej mieszkańcom.

Tabela 13. Cel strategiczny nr 1 - Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu

CEL STRATEGICZNY NR 1 PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU					
Lp.	**ZADANIA**	**HARMONOGRAM REALIZACJI**	**PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE**	**WSKAŹNIKI**	**ŹRÓDŁO FINANSOWANIA**
1.	Aktywizacja bezrobotnych do poszukiwania zatrudnienia poprzez współpracę z podmiotami działającymi na rzecz bezrobocia	2016-2026	GOPS, PUP jednostki samorządu terytorialnego	ilość spotkań	budżet GOPS, środki z PUP, środki zewnętrzne
2.	Zabezpieczenie finansowe i rzeczowe osób i rodzin najuboższych gminy	2016-2026	jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, PUP	liczba osób objętych pomocą z powodu ubóstwa	budżet GOPS, Bank Żywności
3.	Motywowanie do zmiany trybu życia poprzez pracę socjalną i kontrakty socjalne	2016-2026	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	Liczba środowisk, w których prowadzono pracę socjalną,	budżet GOPS
4.	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób bezrobotnych i osób chcących poprawy swojego życia	2016-2026	jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, GOPS, PUP	Liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń	budżet PUP, budżet GOPS, środki zewnętrzne

Tabela 14. Cel strategiczny nr 2 – Przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom

CEL STRATEGICZNY NR 2 PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY I UZALEZNIENIOM					
Lp.	**ZADANIA**	**HARMONOGRAM REALIZACJI**	**PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE**	**WSKAŹNIKI**	**ŹRÓDŁO FINANSOWANIA**
1.	Organizowanie spotkań z dziećmi, młodzieżą i rodzicami z zakresu profilaktyki uzależnień	2016- 2026	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość doposażonych pracowni dydaktycznych	budżet gminy, budżet oświaty
2.	Organizowanie konkursów i imprez promujących trzeźwy styl życia	2016- 2026	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych	budżet gminy, budżet oświaty
3.	Finansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych z programami terapeutycznymi	2016- 2026	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość utworzonych i doposażonych obiektów rekreacyjno-	budżet gminy, budżet oświaty
4.	Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych	2016- 2026	placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba pozalekcyjnych zajęć sportowych	budżet gminy, budżet oświaty
5.	Rozwój poradnictwa specjalistycznego tj. psychologicznego i	2016- 2026	placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba osób objętych wsparciem	budżet gminy, budżet oświaty
6.	Podniesienie świadomości wśród społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa i skutków spożycia alkoholu	2016- 2026	placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego	Liczba spotkań profilaktycznych i edukacyjnych	budżet gminy
7.	Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.	2016- 2026	Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	liczba wdrożonych Niebieskich Kart, liczba zakończonych procedur	budżet gminy

Tabela 15. Cel strategiczny nr 3 – zapewnienie godnego życia osobom starszym, niepełnosprawnym

CEL STRATEGICZNY NR 3 ZAPEWNIENIE GODNEGO ŻYCIA OSOBOM STARSZYM, NIEPEŁNOSPRAWNYM					
Lp.	**ZADANIA**	**HARMONOGRAM REALIZACJI**	**PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE**	**WSKAŹNIKI**	**ŹRÓDŁO FINANSOWANIA**
1.	Zorganizowanie systemu wsparcia środowiskowego dla seniorów, usług opiekuńczych i sąsiedzkich	2016- 2026	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego,	Liczba osób objętych wsparciem, usługami	budżet gminy
2.	Organizowanie imprez kulturalnych, wycieczek	2016- 2026	placówki kulturalne, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych imprez, wycieczek	budżet gminy, budżet GOK, środki zewnętrzne
3.	Przeciwdziałanie izolacji seniorów poprzez włączanie ich do życia społecznego	2016- 2026	sołectwa, placówki kulturalne organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba osób objętych wsparciem	budżet gminy, budżet GOK, środki zewnętrzne

Tabela 16. Cel strategiczny nr 4 – Wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny.

CEL STRATEGICZNY NR 4 WZMOCNIENIE PODSTAWOWYCH FUNKCJI RODZINY					
Lp.	**ZADANIA**	**HARMONOGRAM REALIZACJI**	**PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE**	**WSKAŹNIKI**	**ŹRÓDŁO FINANSOWANIA**
1.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, spotkaniach, prelekcjach itp.	2016- 2026	placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego GOPS	liczba zorganizowanych spotkań	budżet gminy, budżet oświaty
2.	Zwiększenie dostępności do porad psychologicznych w szkołach.	2016- 2026	placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba zatrudnionych psychologów	budżet gminy, budżet oświaty
3.	Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.	2016- 2026	Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	liczba wdrożonych Niebieskich Kart, liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	budżet gminy
4.	Spotkania integracyjne, pikniki rodzinne,	2016- 2026	Placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego GOPS	Liczba zorganizowanych spotkań, imprez	budżet gminy, budżet oświaty

Tabela 17. Cel strategiczny nr 5- Wzrost integracji społeczności lokalnej

CEL STRATEGICZNY NR 5 WZROST INTEGRACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ					
Lp.	**ZADANIA**	**HARMONOGRAM REALIZACJI**	**PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE**	**WSKAŹNIKI**	**ŹRÓDŁO FINANSOWANIA**
1.	Organizacja imprez środowiskowych o charakterze turystycznym, kulturalnym i sportowym. (np. festyny rodzinne, rajdy, turnieje, zawody).	2016- 2026	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych imprez	budżet gminy, budżet sołectwa, sponsorzy, organizacje pozarządowe
2.	Aktywizowanie mieszkańców do wykorzystania świetlic wiejskich	2016- 2026	sołectwa, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych imprez kulturalnych, sportowych	budżet gminy, budżet sołectwa, sponsorzy, organizacje pozarządowe
3.	Organizowanie zajęć dla młodzieży w świetlicach wiejskich	2016- 2026	sołectwa, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba zajęć, liczba uczestników	budżet gminy, budżet sołectwa, sponsorzy, organizacje pozarządowe
4.	Organizowanie warsztatów kulinarnych w świetlicach wiejskich i w CK	2016- 2026	sołectwa, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba zajęć, liczba uczestników	budżet gminy, budżet sołectwa, sponsorzy, organizacje pozarządowe

7. MONITORING I ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ W LATACH 2016-2026

Monitoring polega na stałej i ciągłej obserwacji ilościowych oraz jakościowych zmian określonych wielkości. Prowadzenie monitoringu ma na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głusk, a także ocenę i wprowadzenie zmian tam, gdzie są niezbędne. Dzięki monitorowaniu planowanych działań możliwa będzie ocena sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów oraz określenie poziomu ich osiągania. Strategia jest dokumentem otwartym określającym cele i działania do 2026 roku w obszarze rozwiązywania problemów społecznych i w razie potrzeby, będzie podlegała aktualizacji. Planowanie strategiczne związane z problematyką społeczną zależy od wielu czynników i wymaga stałego analizowania zachodzących zmian prawnych, gospodarczych, politycznych i społecznych. Koordynowanie przebiegu realizacji działań zapisanych w Strategii oraz monitorowanie jej skuteczności i efektywności będzie należało do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Głusk. Monitorowanie będzie dokonywane przy aktualizacji prowadzonych działań i wprowadzania do Strategii nowych zadań. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2026 będzie realizowana przy uwzględnieniu posiadanych w budżecie gminy i jednostek oraz pozyskiwanych z zewnątrz środków.

Monitoring i ewaluacja realizacji projektu służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane oraz jaki jest ich wynik.

7.1. Cele monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów.

7.2. Cele ewaluacji:

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów strategii. Cele ewaluacji to:

- doskonalenie działań podejmowanych w ramach strategii,

- informacja o efektach wdrażania strategii oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z jej realizacją,
- wzrost jakości strategii,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie strategii wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i efektami.

7.3. Kryterium ewaluacji:

Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Zebrane informacje w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytania czy i do jakiego stopnia cele strategii są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

Każde kryterium może być mierzone w różny sposób, co oznacza, że może posiadać różne miary jego wartości (wskaźniki). Na potrzeby ewaluacji i monitoringu przyjęte zostaną wskaźniki zaplanowane w strategii.

- źródeł finansowania, występowania problemów oraz zagrożeń dalszej realizacji. Ewaluacja i monitoring pozwoli między innymi na aktualizację diagnozy oraz weryfikację założeń strategii.
- Przez cały okres realizacji strategii prowadzona będzie ewaluacja .

Ewaluacja dostarczy informacji na potrzeby planowania strategii w kolejnych latach.

Strategia jest dokumentem otwartym, którego uzupełnienie i poszerzenie o nowe cele i zadania jest możliwe w każdym czasie i miejscu, o ile okaże się to konieczne i celowe.

Jego opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w Gminie Głusk.

8. SPIS TABEL I WYKRESÓW.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Głusk w latach 2010 – 2015.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności w Gminie Głusk w latach 2010 – 2015.

Tabela 3. Migracje ludności na pobyt stały w Gminie Głusk w latach 2010 – 2015.

Tabela 4. Ludność według wieku w Gminie Głusk w latach 2010 – 2015.

Tabela 5. Liczba uczniów szkołach, w latach 2013 – 2015.

Tabela 6. Liczba bezrobotnych w Gminie Głusk oraz Powiecie Lubelskim w latach 2014/ 2015.

Tabela 7. Powody przyznawania świadczeń w Gminie latach 2010-2015.

Tabela 8. Osoby objęte pomocą społeczną.

Tabela 9. Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w Gminie Głusk w latach 2010 -2015.

Tabela 10. Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia w latach 2010/ 2015.

Tabela 11. Analiza SWOT – mocne i słabe strony.

Tabela 12. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia.

Tabela 13. Cel strategiczny nr 1 – Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

Tabela 14. Cel strategiczny nr 2 – Przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom.

Tabela 15. Cel strategiczny nr 3 – zapewnienie godnego życia osobom starszym, niepełnosprawnym.

Tabela 16. Cel strategiczny nr 4 – wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny.

Tabela 17. Cel strategiczny nr 5 – wzrost integracji społeczności lokalnej.

Wykres 1. Liczba ludności ogółem w Gminie Głusk w latach 2010 – 2015.

Wykres 2. Procentowa struktura mieszkańców w podziale na płeć w roku 2015.

Wykres 3. Migracje ludności na pobyt stały na terenie Gminy Głusk w latach 2010 – 2014.

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Głusk oraz Powiecie Lubelskim w latach 2014 – 2015.

Wykres 5. Powody przyznawania świadczeń w Gminie Głusk w latach 2010/2015 - liczba rodzin.

Wykres 6. Powody przyznawania świadczeń w Gminie Głusk w latach 2010/2015 - liczba osób w rodzinie.

Wykres 7. Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2010/2015.

Wykres 8. Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w Gminie Głusk w latach 2010/2015 (w zł).

Wykres 9. Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia w latach 2010/ 2015.